

๒๐๐๘๖๕๕

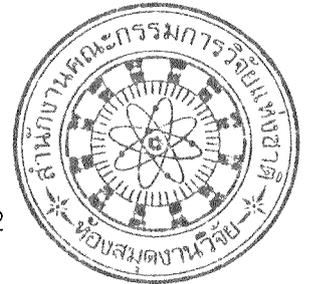
248158

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248158

เรื่อง การจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก
ผู้วิจัย นางสาวน้ำฝน ใจดี
ระยะเวลาทำการวิจัย ตุลาคม 2551 – กันยายน 2553
แหล่งเงินทุน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ผ่านเครือข่ายวิจัยภาคตะวันออก ปีงบประมาณ 2552

บทคัดย่อ

248158

การวิจัยเรื่อง การจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการคุณภาพของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก วิเคราะห์หากกลยุทธ์การจัดการคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 106 ราย และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนที่สำคัญของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก จัดอยู่ใน 4 ด้าน คือ ด้านระบบบัญชีและการเงิน ด้านโครงสร้างการบริหาร ด้านการตลาด และด้านกระบวนการผลิต ซึ่งประกอบไปด้วยความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนที่สำคัญจำนวนทั้งสิ้น 11 องค์ประกอบ ได้แก่ ที่มาของทุน การบริหารจัดการทุน การกำหนดเป้าหมายและนโยบาย การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการกลุ่ม ความสามารถในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การสร้างความเชื่อมโยงและเครือข่ายกับภายนอกกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้าง รักษา และขยายความสัมพันธ์กับลูกค้า การวางแผนการผลิต ความสามารถด้านการผลิต และการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิต

248158

ความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อประสิทธิภาพในการจัดการคุณภาพ ซึ่งหากวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนครบทั้ง 4 องค์ประกอบ จะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีการจัดการคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสถานที่ผลิตอาหารแปรรูปที่ดี ทั้งนี้ เพื่อสร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารให้มีศักยภาพมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ผู้ประกอบการควรพัฒนากลยุทธ์การจัดการคุณภาพ เพื่อสร้างเอกลักษณ์อาหารแปรรูปให้มีศักยภาพการผลิตสู่ระดับสากล มุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานและการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็งให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

สำหรับกลยุทธ์การจัดการคุณภาพ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตภาคตะวันออก ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินกลยุทธ์การแข่งขันของกิจการ จากเดิมที่มุ่งเน้นใช้กลยุทธ์ความได้เปรียบจากปัจจัยการผลิตราคาถูกในการแข่งขัน ไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการแข่งขันในระดับชาติและระดับโลกมากขึ้น นั่นคือการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับลูกค้า โดยการผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนมีคุณภาพตรงกับความต้องการของลูกค้า และมีความปลอดภัยสามารถแข่งขันได้ โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การควบคุมคุณภาพการผลิต การควบคุมปริมาณการสูญเสียวัตถุดิบในกระบวนการผลิต และการพัฒนาผู้ผลิตในชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าประเภทอาหารอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงกระบวนการจัดการคุณภาพ โดยการจัดฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถของสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ และการส่งเสริมผลักดันการดำเนินงาน และความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลากหลายกลุ่มในการปรับเปลี่ยนบทบาท เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิสาหกิจชุมชนของไทย ประกอบด้วย การปรับบทบาทของภาครัฐ การปรับบทบาทของภาคธุรกิจ และการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ

Topic	Quality Management for Competitive Advantage Improvement of Small Food Processing Industries in Thai Eastern Region
Researcher	Ms. Namphone Chaidee
Duration	October 2551 – September 2553
Budget	Office of the Higher Education Commission, Research Network (Eastern Region) Budget Support 2009

Abstract

248158

The purpose of this research was to study the quality management and the strength of Thailand's Eastern Region Small Food Processing Industries. It also was studied to analyze the quality management's strategies in order to develop the competitive advantage which is suitable for Small Food Processing Industries in Thai Eastern Region. The instruments of this study which were both quantitative and qualitative researches were the questionnaire with 106 samples and the dept interviewing with the manufacturers.

The findings revealed that there were eleven factors (the capital resource, the capital management, the target and policy, the cooperation or the members in the group managing, the connection and network, the development of product and packaging, making and increasing the customers' relationship, the product planning, the production capability and the production processing providing). which were in the part of the main 4 competences in the competition of Small Food Processing Industries in Thai Eastern Region: Accounting and Financial Management, Organizational Management System, Marketing Management, and Productive Process.

248158

The strength of Small Food Processing Industries in Thai Eastern Region is the important for the effectiveness of the quality management. If 4 parts of Small Food Processing Industries strength are developed, there will be the quality management which is the standard parts for producing the Food Processing to make the advantage of Small Food Processing Industries strength. The manufacturers should develop the quality management strategies in order to make the main identity of the Food Processing which is high potential and also develop the standard and acceptable product's quality of Small Food Processing Industries in Thai Eastern Region.

It is necessary to change the planning of competition strategies of the industrialization which was once used the advantage of the minimize input to be the international competitions. The manufacturers should increase value with the product and increase the safety for their customers by providing the quality standard and loss materials control in the production process for the product's quality. It is also develop the community's producers and improve the quality management process by training the ability of community's members. It should be supported by the relevant persons who can change the role and support to be the changing of Small Food Processing Industries in Thai Eastern Region. It is composed with the government role's changing and the processing network development.